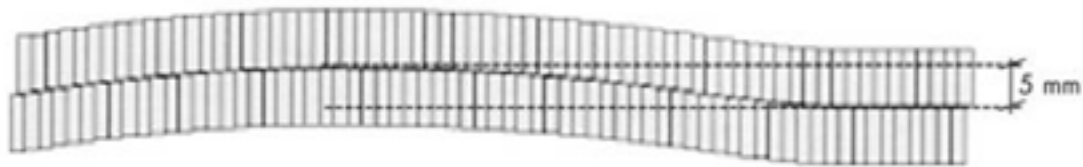

MEJE SPREJEMLJIVOSTI POLOŽENE LESENE TALNE OBLOGE

Meje sprejemljivosti položene lesene talne obloge se določajo na podlagi objektivnih ocen: značilnosti, formatov in tipologij deščic, ki sestavljajo leseni pod; odstopanj pri izvedbi in sprejemljivosti (stare ali nove) podlage, na katero se polaga obloga; tipologije polaganja: lepljenje, pribijanje ali plavajoče polaganje.

Vselej je treba upoštevati, da se različne faze polaganja (predvsem brušenje in lakiranje) izvajajo ročno, v prostorih, ki niso posebej opremljeni in nadzorovani, kot so mizarske delavnice ali lakirne komore, in v razmerah, ki se nenehno spreminjajo in so včasih na gradbišču še komaj zadovoljive.

Polaganje je tipično ročno delo in spretnost, ki se ne more ponoviti ali posnemati. Poleg tega govorimo o lesu, ki je kot material vedno različen in neponovljiv. Če upoštevamo omenjeno, je zato vedno dovoljeno nekaj nepravilnosti in nepopolnosti, ki označujejo ročno delo in njegovo izvornost, ne vplivajo pa na uporabnost in namembnost prostora.

Posebne obdelave prav zaradi svoje posebnosti dovoljujejo večja odstopanja – glede na tipologijo in razmere v prostoru – od tistih, ki so tu navedena, zato v priložniku niso upoštevane. Take posebnosti so denimo starani, krtačeni ali restavrirani podi, artistski geometrijski podi ter intarzije in pa površine, ki so med zadnjo obdelavo z navadno opremo težko dostopne, na primer spodnji deli stopnišča, ozki robovi in stopniščni presledki omejenih razsežnosti.

Restavriranje starih podov se šteje za »antikvitetu«. Vnovično brušenje, popravila in vzdrževanje lesenega poda ne sodijo v to skupino.

Vsako posebno obdelavo ali razmere na gradbišču, ki vodijo do drugačnih odstopanj od tistih, naštetih v nadaljevanju, je treba predhodno oceniti z naročnikom ali nadzornikom del.

Leseno talno oblogo je treba ocenjevati kot celoto, iz pokončnega položaja, s svetlobo za svojim hrbtom, ta pa ne sme biti usmerjena v določeno točko, temveč razpršena.

Vsako estetsko nepravilnost lakiranja, ki se pri takih razmerah ne opazi, je treba šteti kot nepomembno pri končni oceni.

NEPRAVILNOSTI PRI LAKIRANJU

Vse nepravilnosti, našete v nadaljevanju, niso pomembne za vse vrste oblog, so pa povzete v preglednici, ki lahko pomaga pri končni oceni različnih vrst lesenih podov, odvisno od pomembnosti ugotovljene nepravilnosti.

Nepravilnosti, odločilne za oceno položene talne obloge ob predaji

	NEPRAVILNOSTI	TRADICIONALNI PARKET		IZGOTOVLJENI PARKET	
		Lepljenje	Pribijanje	Plavajoče polaganje	Lepljenje
1.	Hrup ob udarcu	NE	NE	NE	NE
2.	Odstopanja	DA	NE	NE	DA
3.	Ravnost	DA	DA	DA	DA
4.	Ravnost med oblogo in zaključno letvijo	DA	DA	DA	DA
5.	Vodoravnost	DA	DA	DA	DA
6.	Spoji s sosednjimi talnimi oblogami	DA	DA	DA	DA
7.	Neravnine med sosednjimi deščicami izgotovljenega parketa	NE	NE	DA	DA
8.	Razlike pri brušenju in višinske razlike	DA	DA	NE	NE
9.	Vodoravna poravnava deščic	DA	DA	DA	DA
10.	Sledi brusilnega stroja	DA	DA	NE	NE
11.	Kitanje	DA	DA	NE	NE
12.	Lepilo na čelni strani	DA	DA	DA	DA
13.	Lepilo na bočni strani	DA	DA	DA	DA
14.	Lepilo na deščicah	NE	NE	NE	NE
15.	Reže med deščicami	DA	DA	DA	DA
16.	Lasaste razpoke v deščicah	DA	DA	DA	DA
17.	Valovitost deščic	DA	DA	DA	DA
18.	Raznolikost	DA	DA	DA	DA
19.	Razlike v sijaju laka	DA	DA	NE	NE
20.	Pikice, kraterji na laku	DA	DA	NE	NE
21.	Mesta brez laka	DA	DA	NE	NE
22.	Ostanki čopiča oziroma valjčka	DA	DA	NE	NE

1. Hrup ob udarcu

Hrup posameznih deščic talne obloge ni vedno posledica odstopanja, zato ga ne smemo šteti za nepravilnost.

2. Odstopanja

Z izrazom odstopljene deščice označujemo tiste deščice, ki čelno niso trdno pritrjene na podlago, zato je 20 odstotkov celotne površine deščice lahko gibljivih. Le odstotek deščic lahko odstopi od podlage v celoti, vendar ne na enem mestu. V teh mejah se taka odstopanja lahko odpravijo s posebnimi ekspanzivnimi lepili, ki se nanašajo točkovno, ne da bi to vplivalo na znižanje končne ocene lesenega poda.

3. Ravnost

Ravnost je odvisna predvsem od lastnosti podlage, na katero se je polagala talna obloga, in od ravnosti sten. Odstopanje od ravnosti podlage ne sme presegati 5 milimetrov, če ravnost merimo z dvometrskim ravnilom oziroma ravno palico, ki jo položimo v poljubni smeri in je odstopanje bolj ali manj razporejeno po vsej dolžini palice. Odstopanje od ravnosti podlage ne sme presegati 2 milimetrov, če ravnost merimo z ravnilom dolžine 20 centimetrov, ki ga položimo v poljubni smeri, in če višinska razlika ni le na enem mestu, da bi se na talni oblogi poznala stopnička.

4. Ravnost med oblogo in zaključno letvijo

Ravnost je odvisna zlasti od lastnosti podlage, na katero se je polagala talna obloga, in od ravnosti sten. Dovoljene so take razlike ravnosti, ki ne puščajo več kot 2 milimetrov reže med oblogo in zaključno letvijo. Te razlike so lahko večje od 2 milimetrov na težko dostopnih mestih, na primer pod radiatorji.

5. Vodoravnost

Dovoljeno je odstopanje do 1 milimetra na 1 meter, razen na razmejitvenih mestih (spoji s sosednjimi talnimi oblogami, pragovi ...), kjer morajo biti dovoljena oziroma sprejemljiva odstopanja vnaprej dogovorjena z naročnikom.

6. Spoji s sosednjimi talnimi oblogami ali vstavki iz različnih materialov (marmor, keramika ...)

Vedno je treba zagotoviti ravnost tal. Kljub temu so dovoljena višinska odstopanja, tudi v obliki stopničke, vendar največ 2 milimetra navzgor ali navzdol, odvisno od srednjega višinskega nivoja sosednje talne obloge. Dovoljeno je do 6-milimetrsko brušenje sosednjih talnih oblog.

7. Neravnine med sosednjimi deščicami izgotovljenega parketa

Dovoljena so višinska odstopanja do 0,2 milimetra, kot je zapisano v evropskem standardu EN 13489.

8. Razlike pri brušenju in višinske razlike

Dovoljena so enaka odstopanja kot pri ravnosti (3. točka). Dopustne so tudi manjše razlike v sijaju ali manjše vidne razlike v barvnih odtenkih končnega laka, ki so posledica različne uporabe brusnih strojev oziroma pripomočkov pri brušenju celotne površine, robov in vogalov.

9. Vodoravna poravnava deščic

Pri katerikoli tipologiji polaganja in formatu parketa so dovoljena 5-milimetrska odstopanja pri vodoravni poravnavi deščic, razporejena vzdolž dvometrskeline (glej skico št. 1), največja vrednost med sosednjima deščicama pa ne sme preseči 2 milimetrov. Za tako imenovani industrijski parket so vrednosti podvojene.

10. Sledi brusilnega stroja

Gre za valovito površino ali preveč intenzivno in nepravilno brušenje s strojem. Dovoljena so odstopanja vzdolž sten v dolžini največ 1 meter, z valovitostjo, ki ne presega 1 milimetra, širine največ 5 centimetrov. Na površini 16 kvadratnih metrov sta lahko le dve taki mesti.

11. Kitanje

Dovoljena je uporaba kita, ki se barvno ujema s talno oblogo, zakitane reže med deščicami pa ne smejo presegati 1 milimetra. Pri kitanju površine deščice je kit, ki se barvno ujema s talno oblogo, lahko na 2 odstotkih površine posamezne deščice.

12. Lepilo na čelni strani

Lepilo na čelni strani je dovoljeno do širine 1 milimetra, vendar se mora barvno ujemati s talno oblogo.

13. Lepilo na bočni strani

Dovoljena so manjša »uhajanja« v bližini čelne strani deščice.

14. Lepilo na deščicah

Ni dovoljeno.

15. Reže med deščicami

Skupna širina rež je lahko največ 7 milimetrov pri dolžini 1 meter ob merjenju v poševni smeri na parketne deščice, nobena posamezna reža pa ne sme presegati 1 milimetra.

POMNI: Ta omejitev ne velja ob talnem gretju in v klimatskih razmerah, ki dovoljujejo, da les vpija preveliko vlago, kot jo predvideva standard. Treba je upoštevati tudi klimatske razmere, v katerih je parket po vgradnji.

16. Lasaste razpoke v deščicah

So dovoljene v vrednosti največ 1 odstotek deščic celotne talne obloge in v dolžini največ 50 odstotkov dolžine posamezne deščice. Večja odstopanja so dovoljena glede na razred oziroma izbor parketa, ki se je polagal, skladno z odnosnim standardom izdelka.

17. Valovitost deščic (konkavna ali konveksna oblika)

Največja dovoljena zvitost je 0,5 odstotka širine posamezne deščice.

18. Raznolikost

Izraz raznolikost je treba razumeti kot barvno ali oblikovno neenakost posameznih deščic z večino elementov talne obloge. Za ocenjevanje tega pojava, ki je odvisen od lastnosti posamezne drevesne vrste in izbora parketa, je treba upoštevati standarde za posamezne vrste parketa.

19. Razlike v sijaju laka

Pojavijo se kot očitne razlike v sijaju ali matirni stopnji laka. Niso dovoljene v posameznem prostoru. Dovoljene so na razmejitvenih mestih posameznih prostorov (pragovi) ali v prostorih z enotno površino, ki presega 35 kvadratnih metrov.

20. Pikice, kraterji na laku

Dovoljeni so na največ 2 odstotkih površine, če le niso zgoščeni in na najvidnejših mestih. Niso dovoljeni, če so zgoščeni in v prostoru na najvidnejših mestih, na primer na vhodu.

21. Mesta brez laka

Nepolakirana mesta ali predeli niso dovoljeni, razen v zelo majhni količini in če so na nevidnih mestih, napaka pa ne kazi celotnega videza. To se lahko zgodi, če so na parketu pred lakiranjem ostali onesnažena mesta zaradi drugih, predhodnih izvajalcev del (steklarja, električarja ...). Taka mesta pred lakiranjem ali med njim niso zaznavna, zato zanje ne more neposredno odgovarjati parketar. Odgovoren je predhodni izvajalec, ki je onesnažil površino parketa, ne da bi se oziral na nadaljnje delo parketarja, ki bo moralo biti dobro opravljeno. Za vsako morebitno brušenje ali lakiranje, ki je posledica takega onesnaženja parketa, bi se morali z naročnikom posebej dogovoriti.

22. Ostanke čopiča, valjčka in tkanine

Taki ostanke so dovoljeni, vendar največ do pet v prostoru srednje velikosti.

KONČNA OCENA POLOŽENE TALNE OBLOGE

Pri končni oceni položene talne obloge je poleg nepravilnosti treba upoštevati tudi celoten videz tal.

Naj pojasnimo: če bi neka talna obloga imela vse naštete nepravilnosti, toda vse v dovoljenih mejah, bi bila vseeno grda talna obloga, ki bi jo težko sprejeli ob predaji. Zato se posamezne nepravilnosti ocenjujejo tako:

vsaka nepravilnost, ki se pojavlja v manj kot polovici dovoljene vrednosti, se šteje, da ne vpliva na končno oceno parketa;

vsaka nepravilnost, ki se pojavlja od srednje do najvišje dovoljene vrednosti, šteje 5 točk;

vsaka nepravilnost, ki se pojavlja v več kot dovoljeni vrednosti, šteje 50 točk.

TOČKE OCENA

0 – 10 Odlično – odlična končna izvedba

11 – 20 Dobro – dobra končna izvedba

21 – 40 Diskretno – sprejemljiva končna izvedba, ki ne zahteva popravil

41 – 60 Nezadostno – končna izvedba zahteva popravila parketarja, vendar se vrednost izdelka ne zniža

nad 60 Slabo – potrebna so popravila, njihov vpliv na znižanje vrednosti izdelka pa se ocenjuje od primera do primera

Več avtorjev: Manuale per la posa di pavimenti di legno per uso civile (Priročnik za polaganje lesenih talnih oblog za stanovanjsko gradnjo), tretja, izpopolnjena izdaja, marec 2004

Vir: Korak, specializirana revija za talne obloge, 2005-1